

ŠTA JE SRBIJI OBEĆANO

PIŠE: MIROSLAV FILIPOVIĆ

Sva koplja se očigledno lome oko toga kada će ono što je potpisano u Briselu biti i spovedeno i da li će Srbi ono što su potpisali da sprovedu dobrovoljno, ili će na sprovođenje svake tačke morati da budu naterani

Što više odugovlači sa punim prihvatanjem Kosova kao novog suseda na jugu, Beograd dovedi sebe u sve težu situaciju. Da je to uradio pre šest meseci, u Srbiji niko više ne bi pominjao Kosovo, Beograd bi bio na putu da reši osnovna pitanja građana Kosova srpske nacionalnosti, a potpisnike briselskog sporazuma niko više ne bi prozivao ni za šta. Ali, na Balkanu nije lako biti mudar, pa je ponašanje Beograda poslednjih dana krajnje nedosledno i nerazumljivo, pre svega kad je reč o zdravom razumu i elementarnoj mudrosti. Nešto tu nije jasno i nešto tu nije u redu. Ako su Srbi potpisali sporazum u Briselu, zašto to što su potpisali ne sprovedu, a ako su znali da će imati problem da ga, ili, ako ga sprovedu, zašto su ga potpisivali. Ponašanje Beograda posle potpisivanja sporazuma svedoči da su Nemci u pravu kada ne veruju da će Srbi da sprovedu sporazum, pa su zatezali oko odobravanja davanja datuma. Kako bilo, kad čovek u Srbiji odsluži vojsku i oženi se, on poštuje čak i samo datu reč, a kamoli svoj potpis na državnom sporazumu.

Kad čovek pročita izjave naših političara a propos odnosa sa Kosovom, Briselskog sporazuma, datuma... šokira ga količina naivnosti koja na prvi pogled izvire iz svake reči tih narodnih prvaka i predvodnika. Naprosto je neverovatno da ijedan čovek u situaciji u kojoj se nalaze srpski političari i srpska država može da izjavi ono što ovih dana izjavljuju srpski političari. Dobijanje datuma je pri tome najmanje bitno, iako ispa da, u trouglu Evropa - Rusija - Srbija, Srbi kao da najmanje žele taj datum, iako ga, naravno, žele.

A možda sve to i nije tako kako izgleda. Možda postoji nešto što čitavoj priči oko Kosova daje logičan i smisleni tok i posle čega, kao posle čarobnog napitka sve izjave srpskih političara postaju normalne.

Sva koplja se očigledno lome oko toga kad će ono što je potpisano u Briselu biti i spovedeno i da li će Srbi ono što su potpisali da sprovedu dobrovoljno, ili će na sprovođenja svake tačke morati da budu naterani. Pri tome, međunarodna zajednica ima samo dva mehanizma za pritisak i prinudu. Prvi je novac, a drugi je davanje ovog i svih drugih datuma. Sa druge strane, Srbi poslovično misle da su učinili neku veliku uslugu međunarodnoj zajednici time što su pristali da potpišu dokument, a mnogo puta prevarena gospoda iz Evrope bi da vide da se nešto od toga sprovodi na Kosovu. Pri tome i jedni i drugi kao da su čitali Andrića: „Nije najveća budala onaj koji ne zna da čita, već onaj koji misli da je sve što pročita istina.“ Izveštaji tajnih službi nekoliko zapadnih zemalja ukazuju da su Srbi u trenutku potpisivanja sporazuma znali da neće baš sve morati odmah da sprovedu, a izgleda da im je tako nešto i obećano. Problem je u tome što im to nisu obećali Nemci, niti i jedna velika sila, niti je to obećanje bilo tema razgovora relevantnih osoba.

Iako kočopernost srpskih političara ume da bude i simpatična, ipak je čudna i, izgleda bez pokrića, osim ako se pokriće za čak, preteče izjave izrečene Briselu i Berlinu sa raznih vladinih govornica u Beogradu ne nalazi u dve okolnosti.

Prva bi mogla da bude cilj Srbije kada je u pitanju članstvo u EU onako kako ga vidi vladajuća koalicija i vladajući tajkuni. Ma koliko govorili da jeste, Evropa i članstvo u Evropskoj uniji nije prevashodni cilj zvaničnog Beograda. Evropa nije prirodna sredina za male, lažljive balkanske moćnike. Grčka, Bugarska, Rumunija potvrđuju taj stav. Da bi stigli do Evrope treba toliko toga promeniti, treba se lišiti svega zbog čega su oni, ustvari u politici. Jer, kad Srbija, jednog dana zatvori sva poglavlja potrebna za pristupanje evropskoj porodici, od politike kao načina života, a naročito od politike kao najunosnije profesije neće ostati gotovo ništa, a ono što ostane biće krajnje neprivlačno.

Ono zbog čega srpski političari žele u Evropu, to je novac iz evropskih fondova. Njih interesuje samo novac bez koga je bavljenje politikom noćna mora. Sve što rade, rade zbog tog novca, a ne zbog toga što baš misle da će građani Srbije živeti bolje i bogatije tamo nego što sada žive ovde. Pa, Srbi neće u Evropu. Koliko je samo tekstova napisano o tome. Pa kako će Srbi u Evropu sa omiljenom radničkom floskulom: „Ne možeš ti mene toliko malo platiš, koliko malo ja mogu da radim“, ili omiljenom floskulom sitnih i krupnih biznismena: „Ako nikako ne možeš drugačije - a ti uradi po zakonu“. Ko će to da promeni!?

Druga okolnost je igranje na strah Evrope od Rusije, okolnost čija je delotvornost veoma problematična. Srpski političari znaju da su Rumunija i Bugarska primljene u EU preko svih redova da slučajno ne bi odlutale Rusima. Srbija očigledno igra na tu kartu, ali jednako mudro i uspešno kao i Boris Tadić, nastojeći da istovremeno prevari i Ruse i EU. Uopšte je fascinantno poverenje srpskih političara u sopstvenu sposobnost da prevare bilo koga ko je stotinama pa i hiljadama puta veći i jači od Srbije. Tako je Briselu trebalo baš ovih dana pokazati da bi Srbija zaista mogla da priđe Rusima i da se učlani u taj tamo Pakt za kolektivnu bezbednost, recimo. Bilo je logično i potrebno da u Beograd dođe neki visoki funkcioner ruske države koji bi podržao srpsko-rusko prijateljstvo i planove. Međutim, kao u onom prastarom vicu, u Beograd nije došao baš Nikita već Nikolaj Patrušev za koga čak i internet sajt „Glas Rusije“ (<http://serbian.ruvr.ru>) kaže da je „do nedavno bio predsednik Odbojkaškog saveza Rusije“. Nikolaj Patrušev je inače aktuelni sekretar Saveta bezbednosti Ruske Federacije, dakle, po svemu kompetentan čovek. Srbi su očigledno očekivali zvučnije ime, pa su ovu posetu doživeli kao još jedno poniženje od „braće Rusa“.

„Na terenu“, inače svako radi svoj posao. Kosovo uvodi vize malo važnim državama koje nisu priznale nezavisnost mlade države, a Srbi nesmetano promovišu svoje paralelne institucije, one iste koje po briselskom dokumentu treba da ukinu. Sudeći po situaciji u srpskim delovima Kosova, tamošnjim žiteljima ni na kraj pameti nije da pristanu na ukidanje paralelnih institucija. Sudeći po izjavama srpskih političara u Beogradu, ni njima nije do ukidanja. Ono što ostaje kao logično rešenje je - da Vlada Kosova sprovede i srpski i kosovski deo Briselskog sporazuma!?

Ukus hleba

PIŠE: SNEŽANA ČONGRADIN

Ne može to tako: doslovno, pobiješ nekoliko stotina hiljada ljudi, jer ništa uradio nisi (bez obzira na to koliko si malo godina imao, ili kako si se osećao) da to sprečiš, ili da u posledicama toga ne budeš, i onda - 20 godina kasnije, hoćeš da nastaviš normalno da živiš i stvaraš, tražiš novac i priliku da zaradiš, želiš da tvoje društvo bude moderno, napredno i obrazovano, kritikuješ nazadne pojave, namećeš nove teme i baviš se običnim životima ljudi. Jednostavno ne može to tako, jer ti si monstrum.

Najbliži si tome da razumeš o čemu je reč, i razumeš, ali, osim toga, ti nastavljaš da opet - živiš, radiš, zabavljaš se, zasnivaš porodicu, gradiš prijateljstva na osnovu zajedničkih interesovanja, trudiš se da budeš lep i zdrav, da vodiš zanimljiv život, da te vole i cene, pomažeš drugima. Ali, tako ne može, jer ti si građanin Srbije - monstrum.

Istina, da nema tvog društva, najveći monstrum bilo bi neko drugo, ali i, svakako manje nego što je tvoje trenutno, jer ono je počinilo najmonstruoznije zločine u Evropi od Drugog svetskog rata. To je tvoje neprikosnoveno, zato i jedino određenje. Neopsednutošću ratnozločinačkim iskustvom, posredno ili neposredno, monstruoznost tvog bića svakodnevno raste, a godine prolaze. Možeš li da zamisliš koliki si danas monstrum u društvu od nekoliko miliona monstuma, u odnosu na vreme, recimo od pre deset godina? Mnogo veći. Bez obzira na to koliko godina imaš. Suvišno je na to upućivati. Čak i na činjenicu da ti je to, eventualno ostavljeno u nasleđe iz odnosa starijih generacija.

Da bi stao, prestao da se ponašaš u skladu sa aktuelnim događajima, koje nameće proizvoljnost svakodnevice jednog ratnozločinačkog iskustva naroda, ne treba da budeš previše osetljiv, pametan i dobar. Rečju, normalnost - kao neimenovana odlika onog podrazumevajućeg i jedino mogućeg odnosa prema svetu. Katastrofa najvećih mogućih razmera ti se odvija pred očima, iako se krici smrtni više ne čuju. Ti, međutim, i dalje ubijaš, razaraš